

Sygn. akt III USK 228/21

POSTANOWIENIE

Dnia 4 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania Z. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o zasiłek chorobowy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 4 sierpnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.

z dnia 12 marca 2020 r., sygn. akt V Ua (..),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. wyrokiem z dnia 12 marca 2020 r., wydanym na skutek apelacji wniesionej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 14 stycznia 2020 r., zmienił ten wyrok i oddalił odwołanie Z. G. od decyzji organu rentowego z dnia 24 maja 2019 r., którą odmówiono przyznania odwołującemu się prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku opiekuńczego za okresy szczegółowo wymienione w tej decyzji oraz

zobowiązano go do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego oraz zasiłku opiekuńczego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 24.428,43 zł.

Odwołujący się Z. G. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 marca 2020 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 1 ust. 1 i 6, art. 17, art. 32 ust. 1, art. 48 ust. 1 i 2, art. 52 i art. 86 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, a także naruszenie przepisów postępowania, to jest: art. 233 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a także art. 382 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które zawarł w pytaniach: 1) czy Sąd drugiej instancji mógł zmienić wyrok pierwszej instancji i oddalić odwołanie skarżącego na podstawie odniesienia się tylko i wyłącznie w sposób ogólny do okresów objętych decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 maja 2019 r., wskazując na sam rok pobierania świadczeń przez ubezpieczonego oraz czy Sąd drugiej instancji mógł w sposób ogólny odnieść się do zdarzeń gospodarczych, wskazując jedynie na fakt uchybienia przez skarżącego dyspozycji art. 6 k.c., przez nieudowodnienie twierdzeń, co skutkowało naruszeniem art. 17 ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa? 2) jakie okoliczności, a co więcej jakie dowody ponad zgłoszone w niniejszym postępowaniu winny zostać przedstawione przez skarżącego, które nie doprowadziłyby do wydania przez Sąd drugiej instancji wyroku na niekorzyść skarżącego? 3) jakie inne okoliczności, oprócz tych wskazanych w niniejszej sprawie w postępowaniu przez organem oraz Sądem pierwszej i drugiej instancji przesądzają o uznaniu, że zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w czasie trwania zwolnień lekarskich świadczą o tym, iż skarżący rzeczywiście wykonywał pracę zarobkową? 4) czy Sąd mógł w sposób ogólny odnieść się do zdarzeń gospodarczych i okresów pobierania zasiłku chorobowego, podczas gdy takie zachowanie wprost narusza art. 17 pkt 1 (chodzi zapewne o ust. 1) ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, w myśl którego ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej

niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia?

Uzasadniając tę przesłankę przedsądu, skarżący podniósł równocześnie, że Sąd Okręgowy, wydając wyrok, nie wskazał w uzasadnieniu, w których dokładnie okresach praca była świadczona. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku odniósł się do wszystkich okresów bez szczegółowej analizy każdego zdarzenia gospodarczego. Sprzeczne z prawem działanie Sądu Okręgowego najlepiej obrazuje fakt podtrzymania decyzji dotyczącej okresu, w którym miało miejsce zdarzenie gospodarcze dotyczące zakupu samochodu dostawczego M. (...) Powołani przez Sąd Rejonowy świadkowie w sposób szczegółowy wyjaśnili bowiem, że w okresie orzeczonej niezdolności do pracy miało miejsce tylko podpisanie umowy kupna - sprzedaży samochodu zakupionego wcześniej. W orzecznictwie sądowym jednorazowe podpisanie umowy podczas orzeczonej niezdolności do pracy nie jest natomiast uważane za niewłaściwe wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego.

Skarżący powołał się także na oczywistą zasadność swojej skargi kasacyjnej „na gruncie rozważań obejmujących art. 233 § 1 k.p.c.”, wobec sytuacji, w której organ oraz Sąd drugiej instancji całkowicie pominęły kluczowe dla rozstrzygnięcia fakty oraz dokumenty a także wyjaśnienia skarżącego i świadków, które wprost wskazywały na fakt, że skarżący podczas zwolnienia lekarskiego nie prowadził działalności gospodarczej, nie świadczył usług osobiście. Sąd drugiej instancji nie wyjaśnił, dlaczego orzekł odmiennie, aniżeli Sąd pierwszej instancji. Powołał się na ogólne przepisy, nie wskazując przy tym, jakim faktom i dokumentom dał wiarę, a jakim nie dał wiary. W tym zakresie nie sporządził także odpowiedniego uzasadnienia. Zdaniem skarżącego, w toku postępowania apelacyjnego nie została zatem zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza, jak i kontrolna Sądu drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada również przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, oznacza to w praktyce, że zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Z kolei skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na

oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Przede wszystkim zarówno treść sformułowanych przez skarżącego pytań, nazwanych przez niego istotnym zagadnieniem prawnym, jak i ta część jego wniosku, która ma uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność, odnosi się do sfery postępowania dowodowego, a zwłaszcza oceny zebranych w sprawie dowodów i poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych. Dodatkowo wskazuje na to zresztą powołanie w ramach procesowej podstawy zaskarżenia art. 233 § 1 k.p.c., który statuuje zasadę swobodnej oceny dowodów będącą jednak domeną Sądów *meriti*, a nie Sądu Najwyższego, który nie jest Sądem faktów, lecz prawa, co wprost wynika z regulacji art. 398³ § 3 k.p.c., zakazującej oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, a także z brzmienia art. 398¹³ § 2 k.p.c., w myśl którego Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Ponadto wymaga podkreślenia, że już tylko z samej przedstawionej wyżej istoty ustawowych przesłanek przedsądu, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., wynika, że co do zasady nie mogą one występować jednocześnie. Jeżeli bowiem w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne, od którego rozstrzygnięcia zależy wydanie prawidłowego orzeczenia co do istoty sprawy, to z natury rzeczy ewentualny błąd orzecznicy popełniony przez Sąd drugiej instancji nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego. Skarga kasacyjna nie może być, z kolei, uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałyby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, iż konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. pośród wielu postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). Tymczasem skarżący łączy oczywistą zasadność swojej

skargi kasacyjnej z wystąpieniem istotnego zagadnienia prawnego, odnosząc obie te przesłanki przedsądu do tych samych kwestii.

Niezależnie od powyższych spostrzeżeń Sąd Najwyższy stwierdza, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przyjmuje się w związku z tym, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przez stronę faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Należy bowiem mieć na względzie, że sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym. Na te ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z 232 k.p.c.

Należy także zauważyć, że wyrażoną w art. 6 k.c. regułę rozkładu ciężaru dowodu należy rozumieć w ten sposób, że jeżeli jedna ze stron wykazała wystąpienie faktów przemawiających za słusznością jej stanowiska, wówczas to drugą stronę procesu obarcza ciężar udowodnienia okoliczności podważających ten wniosek (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 grudnia 2013 r., II PK 70/13, LEX nr 1424850; z dnia 12 maja 2011 r., I PK 228/10, LEX nr 896458; z dnia 10 czerwca 2013 r., LEX nr 1341274; z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, LEX nr 8416). Sąd rozstrzyga bowiem sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym. Na te ustalenia składają się zaś dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony. W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych kontroli podlega decyzja organu rentowego i ciężar dowodu będzie zależał od rodzaju decyzji. Jeżeli więc organ rentowy na podstawie materiałów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym zarzuca, że ubezpieczony w okresie niezdolności do pracy, wykonywał pracę zarobkową, to w postępowaniu sądowym właśnie ubezpieczony jest zobowiązany co najmniej do

odniesienia się do tych zarzutów (art. 221 k.p.c.) oraz wykazania faktów przeciwnych niż przytoczone przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji (art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c.). Poza tym po wniesieniu odwołania od decyzji sąd jest zobligowany w czasie prowadzonego postępowania uwzględnić dalsze reguły dowodowe przewidziane w Kodeksie postępowania cywilnego, a mianowicie wynikające z art. 228 § 1 k.p.c. i art. 231 k.p.c. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie toczy się bowiem od nowa, lecz stanowi kontynuację uprzedniego postępowania przed organem rentowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008 r., I UK 151/08, OSNP 2010 nr 11-12, poz. 146). Z tej przyczyny obowiązkiem strony wnoszącej odwołanie jest ustosunkowanie się do twierdzeń organu rentowego ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z Kodeksu postępowania cywilnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2011 r., II UK 69/11, LEX nr 1108830).

Odnosząc te uwagi do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, trzeba natomiast podkreślić, że organ rentowy przedstawił jako dowody mające potwierdzić aktywność skarżącego w okresach orzeczonej w stosunku do niego niezdolności do pracy szereg dokumentów w postaci rachunków, zamówień, faktur oraz umowy dotyczącej zakupu samochodu dostawczego, których daty sporządzenia pokrywały się z okresami niezdolności skarżącego do pracy. Wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego wyrażonemu we wniosku Sąd Okręgowy dokonał zaś szczegółowej analizy wspomnianych dokumentów, zestawiając daty ich wystawienia z okresami orzeczonej w stosunku do skarżącego niezdolności do pracy i na tej podstawie ustalając, że organ rentowy prawidłowo ocenił, że skarżący w okresach niezdolności do pracy realizował czynności świadczące o prowadzeniu przez niego w tym czasie działalności gospodarczej. Nie polega więc na prawdzie sformułowane w ocenianym wniosku twierdzenie skarżącego, jakoby Sąd drugiej instancji odniósł się wyłącznie w sposób ogólny do okresów objętych zaskarżoną w sprawie decyzją organu rentowego. Również wbrew stanowisku skarżącego, Sąd Okręgowy wyjaśnił, jakie dowody powinien przedstawić skarżący, chcąc zwalczyć ustalenia poczynione na podstawie opisanych wcześniej dokumentów. To że Sąd drugiej instancji nie dał równocześnie wiary twierdzeniom skarżącego oraz zeznaniom świadków mającym uwiarygodnić te twierdzenia stanowiło z kolei efekt

oceny tych dowodów, której skarżący nie mógł – z przyczyn wcześniej przytoczonych – podważyć w postępowaniu kasacyjnym.

Końcowo Sąd Najwyższy podkreśla i to, że w jego orzecznictwie utrwalił się pogląd, zgodnie z którym każda praca zarobkowa wykonywana w okresie zwolnienia lekarskiego powoduje utratę prawa do świadczeń (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 grudnia 1978 r., II URN 130/78, PiZS 1980 nr 8, s. 87; z dnia 31 maja 1985 r., II URN 75/85, OSNC 1986 nr 3, poz. 32; z dnia 12 sierpnia 1998 r., II UKN 172/98, OSNAPiUS 1999 nr 16, poz. 522 oraz niepublikowane z dnia 6 grudnia 1978 r., II UR 129/78; z dnia 27 czerwca 1991 r., II URN 40/91; z dnia 22 listopada 2000 r., II UKN 71/00; z dnia 19 marca 2003 r., II UK 257/02; z dnia 9 czerwca 2009 r., II UK 403/08; z dnia 8 października 2014 r., III UK 14/14). Za taką pracę uważa się każdą pracę w potocznym znaczeniu tego słowa, w tym wykonywanie różnych czynności w ramach stosunków zobowiązaniowych prawnych, ale także poza takimi stosunkami, w tym kontynuowanie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie czy stosunek korporacyjny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 154/04, OSP 2006 nr 4, poz. 43 i powołane tam orzeczenia lub wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 154/04, OSNP 2005 nr 19, poz. 307). Dlatego w razie wystąpienia ryzyka niezdolności do pracy lub do prowadzenia pozarolniczej działalności wskutek choroby ubezpieczony ma obowiązek powstrzymania się od wszelkich czynności wykonywanych zawodowo, ponieważ to świadczenia z ubezpieczenia chorobowego społecznego mają rekompensować brak możliwości uzyskiwania dochodów. Za niedopuszczalne uznaje się zaś pobieranie takich świadczeń (połączone z brakiem obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za okresy choroby), w razie uzyskiwania przez ubezpieczonego dochodów z kontynuowanej działalności, nawet gdyby polegało to na wykonywaniu czynności w istotny sposób nieobciążających jego organizmu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2007 r., I UK 145/07, OSNP 2009 nr 1-2, poz. 28; z dnia 5 czerwca 2008 r., III UK 11/08, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 292 i z dnia 6 lutego 2008 r., II UK 10/07, OSNP 2009 nr 9-10, poz. 123). Na tle stosowania art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej w odniesieniu do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 maja 2021 r., I USKP 19/21 (dotychczas

niepublikowanym), stwierdził przy tym, że inaczej musi być oceniana działalność gospodarcza wykonywana jednoosobowo (bez udziału osób współpracujących, pełnomocników oraz pracowników lub osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych), a inaczej działalność realizowana w ramach przedsiębiorstwa, w którym poza przedsiębiorcą występują (pracują) inne wymienione wcześniej osoby. Istotne jest także ustalenie, jak przedstawia się normalny zakres czynności wykonywanych przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność w czasie, gdy jest ona zdolna do prowadzenia tej działalności oraz w czasie jej niezdolności do pracy i porównanie tych aktywności. Inaczej powinna być zatem oceniana sytuacja, w której „normalne” czynności osoby prowadzącej pozarolniczą działalność ograniczają się do *stricte* formalnych (podpisywanie przygotowanych uprzednio przez inne osoby dokumentów takich jak np. rachunki, faktury, umowy z kontrahentami), a inaczej taka sytuacja, w której osoba prowadząca pozarolniczą działalność realizuje zwykle nie tylko czynności formalne, ale także wszystkie inne działania charakterystyczne dla zakresu przedmiotowego tej działalności (handlowej, usługowej bądź produkcyjnej), organizując tę działalność, dostarczając lub zamawiając potrzebne materiały, a także uczestnicząc w faktycznym jej prowadzeniu (handlu, świadczeniu usług lub produkcji) i w kontaktach z kooperantami oraz odbiorcami. Przy ocenie, czy doszło do wypełnienia przesłanek określonych w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, konieczna jest więc pewna „stopniowalność” zachowań osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, uwzględniająca specyfikę tej działalności. W konsekwencji przyjęcie, że taka osoba wykonywała w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową w rozumieniu powołanego przepisu będzie możliwe wówczas, gdy wykazuje się ona w tym okresie taką samą lub zbliżoną aktywnością zawodową jak w okresach, w których była zdolna do prowadzenia działalności. Natomiast gdy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy osoba prowadząca pozarolniczą działalność ogranicza swoją normalną aktywność wyłącznie do podejmowania sporadycznych, incydentalnych i wymuszonych, np. regulacjami prawnymi, czynności takich jak złożenie podpisu na dokumencie, zwłaszcza urzędowym, sporządzenie rachunku lub faktury, których niedopełnienie prowadziłoby do niedochowania ustawowego lub umówionego z kontrahentem

terminu i które dodatkowo nie są sprzeczne z celem zwolnienia, oraz gdy (...) ceduje pozostałe czynności charakteryzujące prowadzoną przez nią działalność na inne osoby (zatrudnionych w tym celu zleceniobiorców lub ustanowionego na czas trwania niezdolności do pracy pełnomocnika), należałoby przyjąć, że zastosowanie w stosunku do niej regulacji art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej nie jest uzasadnione.

Zdaniem Sądu Najwyższego, lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd drugiej instancji respektował taki kierunek wykładni art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, przyjmując go za podstawę oceny prawnej ustalonego w sprawie stanu faktycznego, z którego wynikało, że czynności podejmowane przez skarżącego w okresach jego niezdolności do pracy nie miały charakteru sporadycznego, incydentalnego i wymuszonego szczególnymi okolicznościami, lecz było ich wiele i wszystkie zostały zrealizowane w okresach, w których skarżący korzystał ze zwolnień lekarskich.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, orzekł jak w sentencji postanowienia.